

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

האם עצם הפקדת שיק מהווה הוכחה לכיסוי חוב לעירייה, או שמא יש להוכיח פירעונו?

עתמ 18-07-25777 רז רומי נ' עיריית תל אביב יפו

שני נכסים הוחזקו על ידי העותר בתחום שיפוט עיריית תל אביב (להלן – העירייה), האחד מסחרי והשני – דירת מגורים. על שני הנכסים הצטברו חובות ארנונה בין השנים 2003-2006. בשנת 2006 ביקש העותר להעביר בעלות בנכס המסחרי, וכן עזב את דירת המגורים. לצורך קבלת אישור העירייה להעברת הבעלות בעירייה הפקיד העותר שיק בבנק הדואר, אך זה חזר. כחצי שנה מאוחר יותר קיבל העותר במשרדי העירייה שוברים חדשים לתשלום והפקיד עבורם שיק בבנק הדואר. ביום העסקים השלישי שלאחר ביצוע התשלום ניגש לעירייה ולחץ לקבל אישור עירייה על העדר חובות, המופנה לטאבו, ואף קיבלו.

גם השיק השני חזר, ובשנת 2014, לאחר שנים שבהן שלחה העירייה לעותר, לכתובות בהן היה רשום במשרד הפנים, התראות על החוב שתפח לאורך השנים וצבר הפרשי הצמדה וריביות, פתחה העירייה תיק הוצאה לפועל (להלן – הוצל"פ) כנגד העותר, במסגרתו ביקשה לממש את חלקו בדירה הנמצאת בראשון לציון.

העותר פנה לעירייה וביקש לקבל פרטים על מכירת חלקו בדירה בראשון לציון ובהמשך הגיש מספר בקשות לעיכוב הליכים וסגירת התיק בהוצל"פ, וכולן נדחו. תובענה שהגיש לביהמ"ש המחוזי בתל אביב ובהמשך, תובענה שהגיש לביהמ"ש השלום בתל אביב נדחו אף הן, וכך גם בקשות נוספות שהגיש להוצל"פ. לכן הגיש העותר עתירה לביהמ"ש המחוזי בתל אביב, במסגרתה טען שסילק את כל חובותיו לעירייה, תוך ש"לטענת העותר, הוא חי את חייו בידיעה מוחלטת כי לא עומדת כנגדו כל טענה מטעם העירייה מרגע שהפקיד את ההמחאות בגין החוב המקורי... העותר טוען שלאחר שהעביר את השיק לעירייה, נוצרת מערכת יחסים בין העירייה, המחזיקה בשיק, לבין המלווים, צד ג'". לתמיכה בטענתו הדגיש, שקיבל אישור העדר חובות המופנה לטאבו. נוסף לאמור, טען העותר בין היתר שהחוב התיישן וכן שהעירייה השתתה בנקיטת הליכים מנהליים כנגדו.

כב' השופטת מיכל אגמון גונן דחתה את העתירה, תוך שקבעה בהתייחס לטענות העותר:

ביחס לטענת התיישנות החוב - טענת העותר לפיה פרע את החוב, הנה למעשה טענת 'פרעתי'. טענה זו משמעותה הודאה בקיום החוב. לפיכך, לא יכול חוב שמודים בו להתיישן.

ביחס לטענת שיהוי, נקבע שלאור הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 7.1002, מחודש פברואר 2012, אשר נכנסה לתוקף בחודש אוגוסט 2012, והקובעת בין היתר ש"היא תחול גם על חובות קיימים שטרם התיישנו. במקרים אלה, תישלח הודעת הדרישה הראשונה לפי הפקודה, בתוך שנתיים מיום תחילתה של הנחיה זו והרשות תמשיך לנהוג לאחר מכן לפי הנחיה, ובלבד שלעניין חובות שביום תחילתה של הנחיה זו חל עליהן שיהוי – טרם התיישן החוב". היות שהעירייה הציגה דרישות רבות ששלחה לעותר לאורך השנים לכתובות הרשומות שלו במשרד הפנים, ובכל מקרה פתחה את תיק ההוצל"פ לפני שחלפו שנתיים מיום כניסת ההנחיה לתוקף, לא חל שיהוי בנקיטת הליכי גביה מנהלית מצד העירייה. במקביל, נקבע שלא חל שיהוי גם בהגשת העתירה על ידי העותר, שכן בבחינת שיהוי יש לבחוס שיהוי אוביקטיבי, שיהוי סוביקטיבי וחומרת הפגיעה בשלטון החוק. נקבע, שמאחר שהעותר נקט בהליכים משפטיים רבים מרגע שגילה על דבר החוב, במועד פתיחת תיק ההוצל"פ, למרות שלא הגיש את העתירה בתוך 45 ימים מיום שנודע לו על החוב, עדיין לא חל שיהוי סוביקטיבי.

ביחס לטענת העותר לפיה סילק את החוב, נקבע "כיון שאין מחלוקת על קיום החוב בשנת 2006, הרי שעל העותר מוטל הנטל להוכיח כי אכן פרע את חובו, על אף האמור בספרי העירייה. היינו, על העותר להוכיח כי השיק שהופקד על ידו אכן נפרע (שכן לא טען כי פרע זאת באופן אחר). לו היה מראה כי החוב אכן נפרע, נראה כי היה די בכך כדי להטיל ספק גדול בדבר החוב המיוחס, והיה בכך לכל הפחות כדי להפוך את הנטל ולחייב את העירייה להראות קיומו של חוב נוסף".

“ העותר תולה את יתנו על אישור היעדר החובות שקיבל מפקיד השומה שלטענתו מעיד על כך שאין לו חוב כלפי המשיבה... סביר להניח כי העירייה לא היתה מודעת כי השיק חולל שאחרת לא ניתן היה האישור. עם זאת, לעניין זה לא פעלה העירייה כמצופה מרשות סבירה. ראוי הוא כי העירייה תמתין בטרם יינתן אישור העדר חובות, עד שיתברר כי השיק אכן נפרע... מכל מקום, הנטל נותר על העותר והוא לא עשה דבר כדי להרימו”.